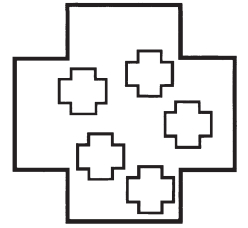
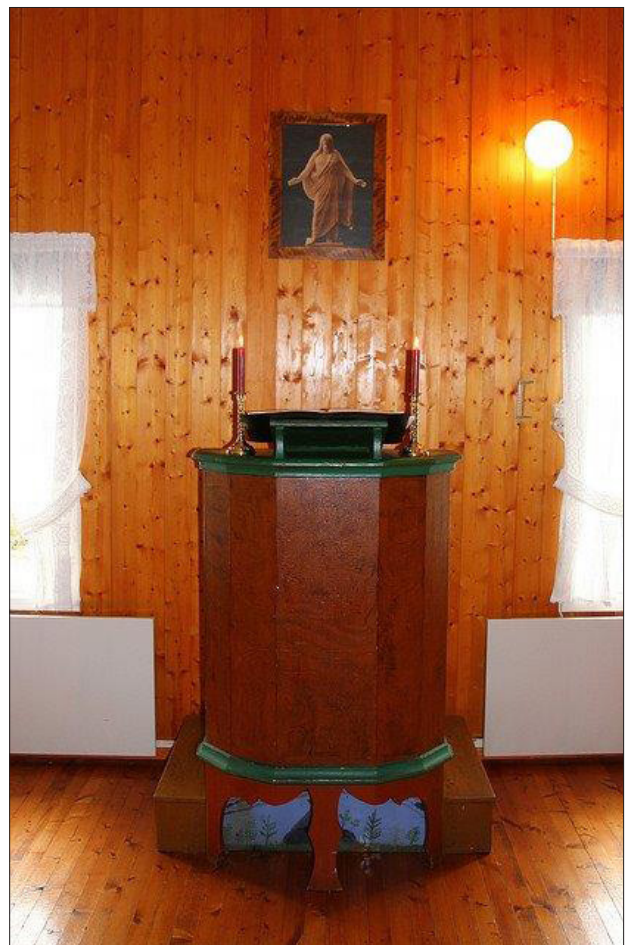
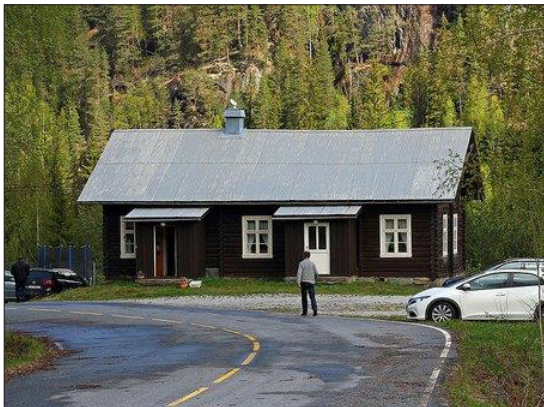

Menighetsblad for **Sør-Aurdal**

Nr. 2 - Juni 2017 e. Kr. - 73. årgang

Årets gudstjeneste i Hølera bedehus var tradisjonen tro godt besøkt.
Prest Tore Samuelsen er fotograf.

Den norske kyrkja i Sør-Aurdal

SØR-AURDAL KYRKJEKONTOR

Tingvollbakkin 15, 2930 Bagn
e-post: post.sor-aurdal@kirken.no
Opningstid: Alle kvardagar kl. 09.00-15.00

Kyrkjevevje: Liv Barbro Strømme Veimodet,
tlf 61 34 85 80. mobiltelefon: 416 74 669.

Kontorfullmektig: Toril Grønhaug,
tlf 61 34 85 82 tysdag, onsdag, torsdag.

Organist: Anders Løberg, tlf 901 02 180.

Trusopplæringsmedarbeidar:

Helena Wright, tlf 951 78 041

BAGN SOKN

Sokneprest: Signe Elisabeth Kvåle,
tlf 61 34 85 81 / 917 91 233

e-post: sk935@kirken.no

Soknerådsleiar: Mikael Dølven, tlf 913 34 971

Kyrkjetenar: Tore Bergli, tlf 905 46 827

Klokkar: Oddleiv Juvkam, tlf 61 34 65 70 / 958 80 585

LEIRSKOGEN SOKN

Sokneprest/vikar: Tore Samuelsen,
tlf 400 62 225/480 90 970

e-post: audu@online.no

Soknerådsleiar: Robert Dalen, tlf 948 06 582

Kyrkjetenar og klokkar: Tore Trædal,

tlf. 61 34 79 71/479 63 460

REINLI SOKN

Sokneprest/vikar: Tore Samuelsen,
tlf 400 62 225/480 90 970

e-post: audu@online.no

Soknerådsleiar: Marianne Haldis Jensen,
tlf 61 34 71 41/406 44 910

Kyrkjetenar: Tore Bergli, tlf 905 46 827

Klokkar og belgdragar: Marianne Haldis Jensen,
tlf 61 34 71 41/406 44 910

HEDALEN SOKN

Sokneprest: Signe Elisabeth Kvåle,
tlf 61 34 85 81 / 917 91 233

e-post: sk935@kirken.no

Menighetsrådsleder: Inger Olea Digene
tlf 959 08 806

Kirketjener: Ronny Skogstad, tlf 994 47 502

Klokker: Frivillig tjeneste

BEGNADALEN SOKN

Sokneprest: Signe Elisabeth Kvåle,
tlf 61 34 85 81 / 917 91 233

e-post: sk935@kirken.no

Menighetsrådsleder: Gerd Elin Damslora
tlf 995 31 865

Kirketjener: Geir Ingar Bølviken, tlf 414 96 824

Klokker: Frivillig tjeneste

PRESTENS PENN

Tore Samuelsen

”Den gode samtalen”

Jeg er av de som egentlig ikke er så glad i å diskutere. Jeg tror om meg selv at jeg er mest opptatt av å forstå, se sammenhenger, og da er det jo slik at det svart/hvite kan forandres til ulike gråtoner (som kan være fargerike nok !) Ting er ofte kompliserte, sammensatte, paradoksale og flertydige. Dette gjelder også i kristne spørsmål. De som diskuterer snakker ofte om å vinne diskusjonen. I samtalen er ofte poenget å forstå, utveksle erfaringer, slik at begge (eller alle) parter blir vinnere. Poenget er vel også å «vinne» den andre, få et bedre forhold til den du prater med. Når vi snakker sammen, kan det være om løst og fast. Om fotball eller været, om tv-program eller ferieturer. Noe er det lett å snakke om, noe kvier vi oss for, eller er redde for å snakke om. Prester flest trives godt med å snakke med folk, ha samtaler med mennesker om ulike ting. Mange gleder seg over dåpssamtaler, tenker at det er fint å møte par som skal gifte seg, og også at det kan være meningsfylt å følge mennesker som opplever sorg og tap, et stykke på veien, for om mulig å være til noe hjelp. Vi hører uttrykket «å være en god samtalepartner» - hva er nå det ? Jeg tenker at det har noe med å se hverandre, ville det beste for hverandre og det å kunne bekrefte hverandre. Det kan handle om å by på seg selv, uten å falle i den grøft bare å snakke om seg selv. Er det tillit til stede, kan vi gå dypere, kanskje våge å dele noe litt sårt eller vrient for den andre. Av og til kan det være bra å oppsøke folk utenom de folkene vi har rundt oss til daglig, kanskje også folk som bor et annet sted.

En av kirkens oppgaver er å være behjelpelig med det vi kaller sjelesorg. Det er et litt gammeldags ord, men det betyr egentlig «omsorg for sjelen», omsorg for det menneskelige. Det handler om samtaler med utgangspunkt i Jesu forbilde, men det er den som ber om samtale som skal bestemme hva det skal prates om. Man kan snakke om tro, men man trenger ikke si et ord om dette, hvis det er ønskelig. Det er helt OK. Når vi skal gå dypere til verks, kan det være fint å oppsøke fagfolk som man kan ha samtaler med over tid, som f.eks. psykologer eller psykiatere, eller sjelesørgere med tilleggsutdanning. Det handler om å finne den person vi vil ha utbytte av å snakke med. Det vi kan oppleve, er at det kan være mye godt i vente for oss når vi tar tak i eget liv, setter ord på ting, deler levd liv. Men det er også vanskelig! Vi kvier oss gjerne i det lengste! Både tårer og tomhet kan være en del av prosessen. Den gode samtalen, ja. Men noen ganger trenger det ikke å være samtalen som kanskje er tingen. En lærer ble spurt om hva han ville gjøre, hvis han visste at en kollega hadde det vanskelig. »Da tar jeg han med på fisketur!», var svaret. Derfor kan samtalen gjerne suppleres eller byttes ut med å gjøre noe sammen, være sammen, eller kanskje også tie sammen.

Stell av gravminnet

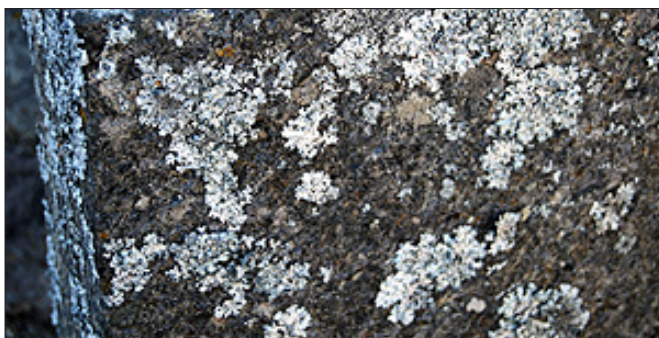
Renhold av steinen gjøres med mildt såpevann og en myk kost eller klut, dette vil ta alger og de vanligste flekkene. Dersom dette gjøres årlig vil gravminnet alltid se rent og pent ut. Noen ganger må det kraftigere rengjøring til, høytrykksspyling er et godt alternativ, men vanskelig å utføre uten å flytte steinen. Ved hard spyling eller skrubbing kan gullinnlegg og lakkfarge i skriften ta skade.

På matte og ru overflater med porer og småsprekker, vil grønske og lav få et bedre feste enn på polerte overflater. En polert overflate er lett å gjøre ren. På en stein som har fått grodd skikkelig til vil dette sette seg dypt i overflaten og lettere komme tilbake etter en rengjøring. En grodd eller skitten stein holder mer på fuktigheten og vil samle mer forurensning. Dette forsterker også prosessen som ødelegger skrift og dekor.

Renhold av bronzen utføres best med vann og en myk klut. Bruk av rengjøringsmiddel er vanligvis ikke nødvendig.

Stearin, olje, talg eller sot fra fakler og brennende lys vil trekke seg inn og resultere i misfarging av steinen. Dette gjelder særlig lyse steintyper. Slike flekker kan være vanskelig å få bort. Høytrykksspyling med varmt vann gir som regel det beste resultatet. Bruk av løsemidler er en løsning, men kan gjøre at noe av flekken trekker seg enda dypere inn i steinen og misfarge den.

Rustflekker oppstår dersom steinen inneholder små biter av jernholdige bergarter, eller når den smittes av rust fra gravkranser. I kranser er det gjerne brukt ståltråd, denne vil begynne å ruste etter en tid. Rust fra kranser som ligger inntil gravsteinen, vil trekke inn i gravsteinen og skape misfarging. De er mest synlig på lyse bergarter som den hvite granitten. Slike flekker er et problem og de er svært vanskelig å fjerne. En løsning er fullstendig omsliping av gravminnet.

Lav og mose kan fjernes

Innlegg med gull og lakk taper seg og krever oppussing

Smått og stort

v/kirkevergen

*Så grønn en drakt,
så rik en duft har smykket dal og strender
Nå strykes ømt av lys og luft
de fagre urtesenger.
Hør lundens sus og bekkens brus
forkynne hva som kommer;
Omsider blir det sommer!*

Våren er en fantastisk tid: vinter, snø og kulde erstattes av nytt liv og varme i luften. Fuglesang, trær og blomster....og grønne enger, alt kommer uten at vi gjør annet enn å konstatere at slik er det! Midt i dette fantastiske underverket får vi kjenne at vi er til og bare nyte lyd, lukt og syn.

Konfirmanter:

I kirken gleder vi oss over alle de flotte ungdommene som nå har avsluttet et år med konfirmasjonsforberedelser- og som «vanlig» er de det beste kullet vi har hatt!

Vi håper at møtet med kirken har vært en god opplevelse både for konfirmantene og deres familier.

Dugnad:

Takk også til alle som har deltatt på dugnad for å gjøre det fint rundt kirkene våre! Det er det samme hvert år – stort oppmøte og god arbeidsinnsats som belønnes med kaffe, kaker og gode samtaler. Dette viser oss at kirka er viktig og betyr mye for oss!

Tore Samuelson fortsetter som vikarprest i Sør-Aurdal.

Bispekontoret er i omstilling og det er vedtatt at stillingen vår ikke skal lyses ut foreløpig. Tore Samuelson vil jobbe hos oss ut juni 2018. Det er trygt og godt å vite at vi har de presteressursene vi skal ha det kommende året, og både sokneråd, fellesråd og kirkekontoret er veldig fornøyd med dette.

GRAVSTELL på kirkegårdene

Bor du langt unna eller av en annen grunn skulle trenge hjelp til å stelle graven, enten det er med planting eller vanning er vi behjelpelig til å hjelpe deg.

Er det noe du lurer på eller ønsker du å bestille gravstell? Ta kontakt med kirkekontoret: 613 48 582 eller e-post: post.sor-aurdal@kirken.no

Følg oss gjerne på sosiale medier: Facebook: Kirkene i Sør-Aurdal og Instagram: Kirkene i Sør-Aurdal. **Finn også nettsiden vår** på www.kirken.no/sor-aurdal

*Men du o, Gud som gjør vår jord
så skjønn i slike stunder,
Gi at jeg akter mest ditt ord og nådens store under.
Som blomst og løv blir muld og støv,
skal vi og verden fare,
Men Herrens miskunn vare.
(Norsk Salmebok 845)*

Kirkevergen ønsker alle en fin sommer!

Overhøring - samarbeidsgudstjeneste

Det siste store konfirmantene skal gjennom før selve konfirmasjonsdagen er det vi i gamle dager kalte "overhøring". Nå foregår dette mer som et samarbeid om gudstjenesten. Et samarbeid mellom kirkens ansatte og konfirmantene.

4

Noen av konfirmantene er kirketjenere som støvsuger, henger opp salmetall, tenner lys og kaller folket til kirken med klokken. Andre konfirmanter holder prekenen - mens atter andre «overhørte» menigheten med en bibelsk quiz. Og for de ekstra flinke vanket det sjokolade som premie. Noen av konfirmantene dramatiserte et budskap for menigheten og atter andre bakte honningkake og serverte menigheten, selvsagt bakt etter "ekte" bibelsk oppskrift. I Bagn hadde konfirmantene på forhånd etterlyst gamle bibler som er i privat eie i soknet – og vi fikk inn en mengde bibler som menigheten etter gudstjenesten kunne få lov å se på.

En av konfirmantene informerte litt om dette og fortalte bl.a at det fins ulike måter å oversette Bibelen på. Hvordan det gjøres, avhenger blant annet av hvem som er målgruppe for oversettelsen. Hvis arbeidet er gjort faglig forsvarlig, er det ingen måte å oversette på som er bedre eller riktigere enn en annen.

Både gamle og nye bibler ble vist frem – den eldste var fra 1589 og den nyeste i tegneserie-versjon fra 2008. Vi fikk også se Else Marie Dølvesæter sin arbeidsbok fra sin konfirmanttid – 50 år tilbake.

Tusen takk til konfirmantene – dere var med på å lage gode gudstjenester!

Foto: Arne G. Perlestenbakken

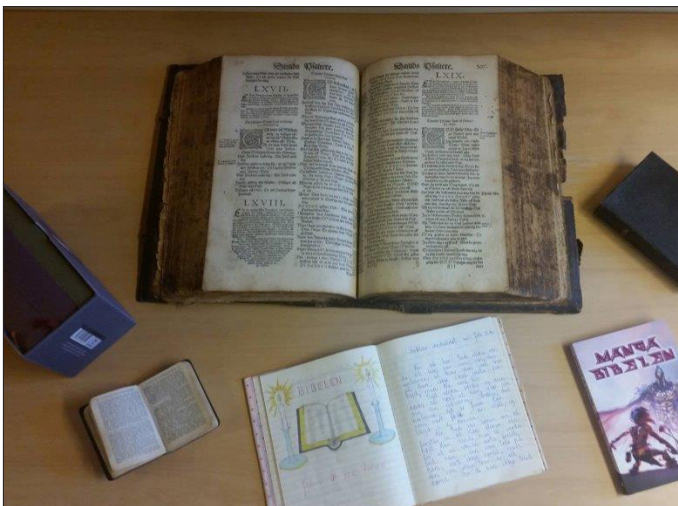

Foto: Rune Stenslette

Store og små koste seg hos Reidun og Arne Storruste på Salto avslutning.

Mange møtte opp i Hedalen for å hjelpe til å gjøre både kirkegård og museum klar for en ny sommersesong.

Foto:Arne G. Perlestenbakken

Det er en lang tradisjon for å ha sportsandakt på Teinevassåsen Langfredag. I år var det Helge Hartberg som holdt andakt. Hedalen menighetsråd serverte kaffe og kaker. Foto:Arne G. Perlestenbakken.

Årsmelding 2016

Kortversjon årsrapport for
Sør-Aurdal kirkelig fellesråd 2016.

2015: 3.308.000,-
2016: 3.375.000,-

For fullstendig versjon av årsrapporten med godkjent regnskap, gå inn på nettsiden vår: www.kirken.no/sor-aurdal, søk opp «om oss» og velg «årsmeldinger»

6

I. Organisering av fellesrådets virksomhet

Leder, Syver Bang

Bagn Sokneråd

Nestleder, Ragna T. Heiene

Begnadalen menighetsråd

Medlem, Gerd Sigrunn T Skjærstein

Leirskogen Sokneråd

Medlem, Marianne Haldis Jensen

Reinli sokneråd

Medlem, Gunn Karin Fossholm

Hedalen menighetsråd

Medlem, Emmy Bakkom

Kommunestyrerepresentanten

Medlem, Signe Elisabeth Kvåle

Geistlig representant

Året ble spesielt preget av;

- Etablering av minnelund ved Bagn Kyrkje
- Prosjektering og kostnadsestimering av utbedring råteskader Bagn kirke
- Mangelen på fast prest ble igjen gjeldende, da Mari prest sluttet 310716.

2. Regnskap

Sør-Aurdal kommune overfører til Sør-Aurdal Kirkelige fellesråd i 2016 kr 3.375.000,- I tillegg en kalkulatorisk overføring på kr. 195.000,- i form av tjenesteyting.

Sør-Aurdal kirkelige fellesråd får altså en liten økning (kr. 67.000,-) på den kommunale overføringen i forhold til overføringa fra 2015.

De siste åra har det totalt sett vært liten/ingen økning i driftstilskuddet fra kommunen, og langt fra stor nok til å dekke opp for lønns- og prisstigning. Det har i stedet vært en reell nedgang:

2011: 3.435.000,-
2012: 3.460.000,-
2013: 3.508.000,-
2014: 3.208.000,-

I 2016 for vi altså kr. 60.000,- MINDRE enn vi fikk i 2011! Slik reduisering i drifta ville ført til atskillig mindre vedlikehold på gravplassene og bygningene **dersom vi ikke hadde hatt et disposisjonsfond å benytte.**

Til tross for redueringen av driftsbudsjettet gjennom disse åra er vi godt i gang med å redusere etterslepet på vedlikeholdet av de kirkelige bygningene våre. Fellesrådet vedtok i 2013 å bruke det frie disposisjonsfondet til i stor grad å få gjennomført vedlikeholdsetterslepet. Mye er gjort – men fortsatt gjenstår mye.

Pr. 010113 var beholdning på disp.fondet med kr: 3.101.000,-

Pr. 010114 var beholdning på disp.fondet med kr: 2.679.000,-

Pr. 010115 var beholdning på disp.fondet med kr: 1.945.000,-

Pr. 010116 var beholdning på disp.fondet med kr: 1.498.000,-

Pr. 010117 var beholdning på disp.fondet med kr. 1.337.000,-

Disposisjonsfondet er altså kraftig redusert de siste årene, men Fellesrådet har vært tydelige på at man, til tross for stramme rammer, skulle kunne levere gode tjenester til innbyggerne våre og da spesielt innen gravferdsforvaltningen. Dette mener vi at vi har klart.

Når årsregnskapet for 2016 likevel viser et mindreforbruk – er dette bl.a. på bakgrunn av større økning i **festeavgifter** enn forventet. 1996 var det siste året kommunen stod for gravferdsforvaltningen og de sendte da ut krav om festeavgifter til alle festere – og da for 20 år. Vi har altså vært klar over at vi i 2016 ville få en betydelig høyere inntekt på festeavgifter enn det vi vanligvis har. Det er likevel vanskelig å budsjettere, da vi også påregnet mange saker på bakgrunn av fakturautsendelsene, noe som kunne føre til oppsigelser av feste og dermed bortfall av inntekt. Det ble mange endringer og saker – men også veldig mange som beholdt gravplassene sine, til tross for stor økning i pris på disse 20 åra. Den gang sendte man krav for 20 år av gangen, nå sender vi krav for 5 år av gangen. Inntekten fra festeavgifter går til bl.a. kirkegårdsstyr. Økningen i festeavgifter i 2016 gav oss endelig muligheten til å investere i nytt utstyr til flere av kirkegårdene våre: 2 klippektraktorer, urnetiner, urnebor, spesialklo

til gravmaskin mm. **Det er flere investeringsønsker på kirkegårdene våre.**

3. Statistikk

Det har vært 13 utmeldinger av kirken i Sør-Aurdal dette året, og 3 innmeldinger.

Folketallet pr 4. kvartal 2016 i Sør Aurdal kommune var 3026 innbyggere. Den norske kirke i Sør-Aurdal har registrerte 2566 medlemmer. Dette er 77,65 prosent av befolkningen. Vi har gjennomsnittlig framømte på 52 i besøkende i gudstjenestene.

4. Kirkene

Vi har i 2016 hatt et normalt vedlikeholds år ved kirkene. Det er malt, pusset og stelt etter rimeligst mulig løsninger. Bagn kirke fikk murt ny trapp opp til sakristiet.

Det ble på **Bagn kyrkje** i 2014 oppdaget noe skader på taket, det ble kjøpt inn takstein til skifte for de gamle. I januar 2015 ble det avholdt en lokal befarings hvor vi innså at skadene var av større omfang enn først antatt. I 2016 konsulterte vi Norconsult for å få en god rapport med beskrivelse av omfang og kostnadsoverslag. Resultatet ble en omfattende rapport, der kostnadsestimeringen var på kr. 7 mill. Sør-Aurdal kommunestyret har sagt ja til utbedringen som har antatt oppstart i 2017. Fellesrådet har i 2016 brukt kr. 60.000,- på rapporteringen.

Ved **stavkirkene** har det også i år, fra Riksantikvaren sin side, vært lagt ned betydelig arbeid og penger i oppgradering av sikkerheten rundt kirkene – både hva gjelder brann og tyveri. I Hedalen er ikke prosjektet avsluttet enda.

Leirskogen har vedtatt utvidelse av orgellet – her er det blitt problemer med leverandøren. Vi håper det kan løse seg.

5. Kirkegårdsdrift

Kirkegårdene i Sør-Aurdal er i god stand, og vi får mye ros for dette. Vi er opptatt av at dette skal være steder med plass til ro og ettertanke.

Ved **Bagn kyrkjegård** er det i 2016 etablert en Minnelund. Det er en del av eksisterende kirkegård som er rammet inn med beplantning, og som vil være et sted med felles gravminne for de som velger denne gravferdsformen. Minnelunden vil formelt åpnes i 2017.

Bagn sokneråd har søkt og fått tillatelse til å utvide redskapshuset/garasjen –

prosjektet ble startet i 2016 og avsluttes i 2017.

6. Kirkemusikk:

Kantoren er også dirigent for barnekoret i Begnadalen, som drives sammen med frivillige. Det er håp om at antallet barn i koret kan utvides og at de eldste barna holder på i flere år.

Det har vært avholdt flere konserter i 2016:

- I April inviterte Reinli sokneråd til salmekveld i kapellet. Medvirkende var Anders Løberg og Mari Mikkelsen Western.
- I juni avholdt Valdres sommersymfoni tradisjonen tro en konsert i Begnadalen kirke
- I juli ble det i samarbeid med Jørn Hilmestevnet arrangert kirkekoncert i Hedalen stavkirke
- I september arrangerte Bagn sokneråd "søndagskveld i kyrkja" med tema om Sigurd Islandsmoen. Medvirkende: Trond Bråten, Vidar Fredheim og Signe Kvåle.
- I november var det ny «søndagskveld i Bagn kyrkje» denne gang en konsert med andakt. Arrangør var soknerådet. Medvirkende: Ole Fønhus, Osvald Fossholm, Anders Løberg og Signe Kvåle
- I desember ble de tradisjonelle julekonserterne med kor og korps avholdt i Bagn, Begnadalen og Hedalen kirker.
- Det ble også i 2016 avholdt en nyttårs-konsert med andakt i Begnadalen kirke med Ole Kr. Nyhagen, Marilyn Almeida, Anders Løberg og Signe Kvåle.

Samarbeid med kor og korps og andre frivillige er berikende for menighetene våre. Vi setter stor pris på dette.

11. Ikke- materiell verdiskapning

Fellesrådet har ikke fullstendig oversikt over alt som foregår i menighetene, men forsøker likevel å beskrive noe av den ikke-materielle verdiskapning som skjer i menighetene våre:

Trosopplæringsprosjektet «Størst av alt» er ivarett av Trosopplæringsprosjektet i Valdres Prosti. **Helena Wright** er trosmedarbeider i 20% stilling for Sør-Aurdal og samarbeider med menighetsrådene og prester om feltarbeidet. Det kontinu-

erlige arbeidet «i felten» er en grunnpilar i arbeidet. De vedtatte planene er grunnleggende for senere års tildeling av midler og det vil følgelig være et kontinuerlig arbeid å jobbe med planverket.

Tårnagenter for 3.-4 klasse gjennomføres gjerne på våren. I august/september er det tid for «**Førsteklasses gudstjeneste**» som retter seg mot de som nettopp har begynt på skolen. Deretter ble det utdeling av 4 års bok med **skattejakt i kirken** i forkant, og utdeling av 6 års bok. **Lys våken** er et opplegg for de litt eldre barna, og strekker seg over et par dager, den ender også opp med en presentasjon i en gudstjeneste.

Salto og HUK går sin gang, og er knyttet til Hedalen menighet, de holder til i lyse lokaler på Kroken. Der de også har grillhytta si. **Korvetten og Øpe Hus** i Bagn, som er henholdsvis barne- og ungdomsarbeid i regi av Acta og barn- og unge i Normisjon, har god oppslutning. Videre har kirken samarbeid med korvettlag som er tilsluttet Normisjon med **minikorvettlag og ungdomsklubben TenKo** i Begnadalen. **Fredagsklubben** på Leirskogen engasjerer ungdom 10-18 år og holder til i gren-dahuset på Leirskogen.

Konfirmantene startet året 2016 med leir i Håkons hall på Lillehammer, og fulgte deretter opp med fasteaksjon, ordinær undervisning, samtalegudstjeneste og deretter selve konfirmasjonsgudstjenesten i mai/juni. Nytt kull høsten 2016 startet opp med Pilegrimsvandring i september, de gikk fra «Island» til Reinli – med Berit Bang Thorsrud som leder på veien. Deretter samlet vi alle konfirmantene til gudstjeneste og undervisning i Leirskogen og Hedalen kirker. I tillegg har vi frivillige i menighetene som åpner hjemmet for en mindre gruppe konfirmanter til «samtaler i sofaen».

Hvert år avholder Hamar bispedømme ungdomsting der hver menighet kan sende delegater. Fra Sør-Aurdal stilte Ole Kr. Kamben. Han ble valgt inn som fast medlem for 2 år til Hamar bispedømme sitt ungdomsråd.

Takket være mye frivillig innsats, har vi også i år greid å videreføre arbeidet på samme nivå som før, og det kan se ut som om at de sentrale trosopplæringsmidlene gjør det mulig å drive et systematisk barne- og ungdomsarbeid i alle menigheter.

Begnadalen barnekor består av barn fra Hedalen og Begnadalen, og drives av Anders kantor sammen med Helena Wright som overtok som frivillig medhjelper i 2015.

Pilegrimsvandring gjennom Valdres, fra Hedalen stavkirke til St. Thomaskirken på Filefjell ble også i år gjennomført i god stil. Kirkene våre brukes til messer for pilegrimene og det kimes i klokkene når de går videre på sin vandring. Med våre 2 stavkirker involvert i vandringen blir det også her arbeid på de frivillige – med bl.a. fraktning av utstyr, mat, bakvakt for evt skader etc.

NIKU på besøk i Sør-Aurdal: Et følge på 18 personer fra Norsk institutt for kulturminneforskning kom 21. mai på stavkirkebesøk. Dette var del av en lengre studietur for ansatte innen ulike fagområder i NIKU. Det ble foredrag ved begge kirkene og de lokale guidene var invitert til å være med på dette.

Prostens vandring gjennom Sør-Aurdal: Før innsettingen som prost ønsket Carl Phillip å vandre gjennom Valdres for å gjøre seg bedre kjent med prostiet. Til Sør-Aurdal kom han fra Etnedal og fikk både mat og tak over hodet på Søre Grimsrud. Deretter gikk han til Hedalen den bratte vei via gamlebakka, som prost Stabel tok initiativet til å lage i sin tid. Det ble tid for hvile ved Kvilesteinen, før han vel fremme ved stavkirka ble mottatt av blide damer med traktement. Også her fikk han husvære, riktignok ikke i Preststuggu der tidligere prester har bodd. Deretter gikk turen via Reinli til Aurdal der innsettingsgudstjenesten var.

Vi takker alle frivillige i menighetene våre som på en eller annen måte har hjulpet til, dere er verdifulle!

Takk til de ansatte

Sør-Aurdal kirkelige fellesråd vil benytte anledningen til å takke de ansatte og prestene for godt utført arbeid også i 2016. Tusen takk!

Bagn, 24. mars 2017 Liv Barbro Veimodet, kirkeverge

17. mai i Sør-Aurdal

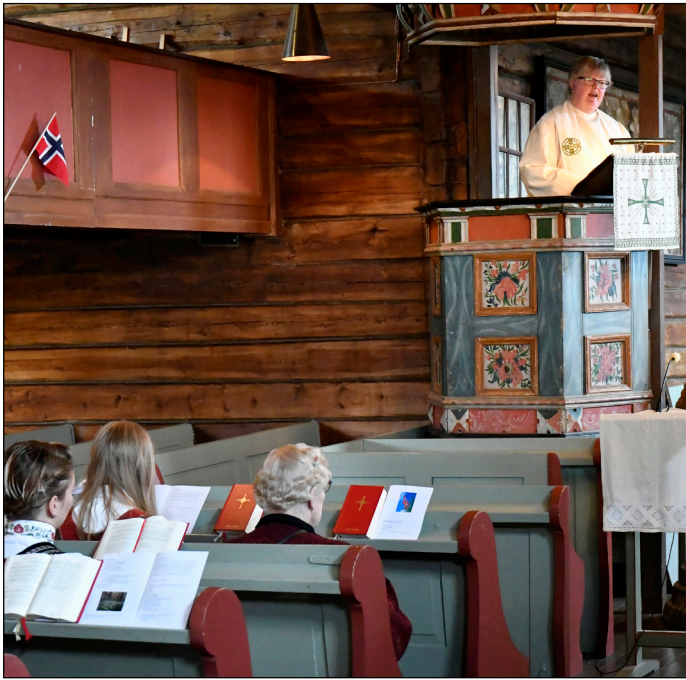

Foto: Arne G. Perlestenbakken

Foto: Rune Larheim

Foto: Rune Stenslette

KAFFEKROKEN

© Hans Johan Sagrusten

ÅPNE STAVKIRKER

med omvisning sommeren 2017

9

Vi har nå ansatt 4 omvisere til stavkirkene våre. Alle gleder de seg til å ta fatt på sesongen og de håper å se mange Sør-Aurdøler, Valdriser og turister fra hele verden der.

De som skal jobbe er: Anne Ingunn Grønhaug, Marianne H Jensen, Anine Sætrang og Marilyn Almeida.

Stavkirkene er åpne 18. juni – 20. august i tidsrommet 1100-1700, 6 dager i uka.

Hedalen har åpent alle dager unntatt mandag, mens Reinli har åpent alle dager unntatt onsdag.

Det kan bli midlertidig stengt for omvisning i forbindelse med kirkelige handlinger, bryllup og begravelser, skilt vil bli satt opp i slike tilfeller.

Inngang for voksne kr. 60,- familier betaler kr 150. Grupper på over ti personer får rabatt slik at pris per person er 40 kroner.

Kirken kan evt. åpnes til andre tider ved forespørsel: 61348580/41674669

VELKOMMEN TIL VÅRE TO
FLOTTE STAVKIRKER!

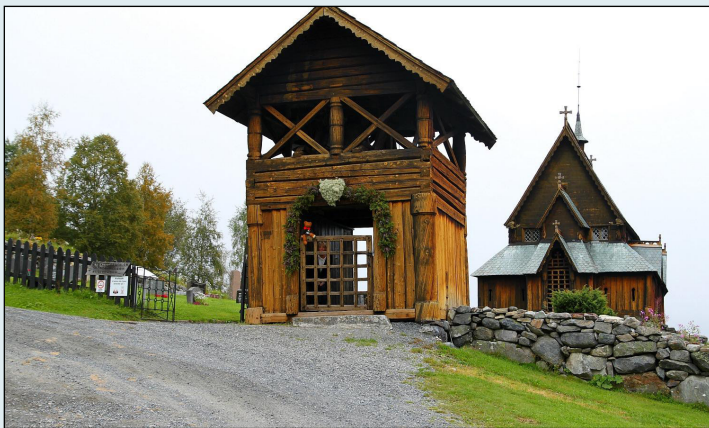

Foto: Kurt Rutledal

Foto: Arnbjörg Haugen

Stavkirkene i Valdres inviterer til åpen helg i stavkirkene

Sokneråda og kirkevergene ved de seks stavkirkene i Valdres: Øye, Høre, Lomen, Hegge, Reinli og Hedalen ønsker alle velkommen til åpen stavkirkehelg 18.-20. august. Valdres er i en helt unik situasjon som har hele seks av landets 28 stavkirker i vår region. Selv om de fleste har omvisningstjeneste om sommeren, er det langt fra alle fastboende eller hyttebeboere som har vært innom alle stavkirkene.

«Det er viktig for oss at innbyggere og gjester blir kjent med de unike kirkene våre», sier kirkevergen i Sør-Aurdal Liv Barbro Veimodet. Sokneråd, kirkeverger og frivillige gjør en ekstra innsats denne helgen for å åpne dørene for publikum. Denne helgen vil alle kirkene, være åpne fra 11.00 – 21.00 fredag, lørdag og søndag. Programmet er ikke helt klart, men det vil foregå noe i alle kirker, det være seg gudstjeneste, omvisninger, konserter og spel, forteller, Liv Barbro. Hegge stavkirke hadde 800-års jubileum i fjor, og i den forbindelse ble det satt opp et spel om den utrolige ferden over Valdresflya med altertavla på slutten av 1700-tallet. Dette spelet var en stor suksess. Vi anbefales alle som ikke fikk det med seg i fjor å ta turen til Hegge i år, sier Liv Barbro.

Stavkirkene er noen av verdens eldste trebygninger, og bærer på en helt unik historie både når det gjelder byggeskikk og historie. I over 800 år har bygningene vært samlingspunkt for søken etter tro, håp og trøst.

I middelalderen var det hele 18 stavkirker og 3 steinkirker i Valdres. «Dessverre ble mange stavkirker revet på 1800-taller, men vi er faktisk i en særstilling som har greid å beholde hele seks stavkirker her i Valdres», sier kirkeverge Barbro Veimodet i Sør-Aurdal. Den yngste av stavkirkene, Reinli, er trolig satt sammen av to eldre kirker i 1326. Etter den tid har byggingen stått uendret. Ellers er presise dateringer vanskelige, men de fleste ser ut til å være fra 1100-tallet. En av kirkene, Vang stavkirke, ble kjøpt opp av kong Friedrich Wilhelm IV av Preussen og ble gjenreist i provinsen Schlesien i kongeriket Preussen i 1842 til glede for innbyggerne der.

Stavkirkehelga er et initiativ fra Valdres Stavkirkeforum (Kirkeverger, Valdresmusea, Valdres prosti, Visit Valdres, Valdres guideforening og Valdres Natur- og Kulturpark), sammen med Valdres Kulturnettverk (kulturansvarlige i kommunene, Valdresmusea, Ung i Valdres og Valdres Natur- og Kulturpark)

Kontakt:

- Liv Barbro Veimodet, Kirkevergen i Sør-Aurdal, lv564@kirken.no / 61348580/41674669
- Katharina Sparstad, Valdres Natur- og Kulturpark ks@valdres.no / 99009584
- Jahn Børe Jahnsen, Valdresmusea Jahn.Bore.Jahnsen@valdres.museum.no / 91817950

(PM fra Valdresmagasinets påskenummer)

Vi blar i arkivet

v/Bjørg Ingrid

17. mai, 1947

Vår nasjonale frihetsdag har vært feiret i vårt folk i over 100 år. Men det kan nok hende at dagen ofte har vært fylt mer av larm enn av virkelig innhold. Under okkupasjonstiden var dagen tapt, og ble de fleste steder feiret privat og i stillhet. Men da lærte vi å sette pris på den. Nå må vi ikke glemme hva vi lærte den gangen. Måtte dagen bli en virkelig samlingsdag for vårt folk. I år er dagen for første gang blitt hel fridag, men la den også bli noe av en helligdag. La oss samles i Guds hus, så dagen kan helliges ved Guds ord og bønn. Vi trenger å komme inn under kirketak for å takke Gud som ga oss friheten og landet tilbake. Det blir i år gudstjenester i alle soknekirker. Jeg forstår at det tidligere har vært holdt særlige barnegudstjenester. Men jeg ville gjerne det kunne bli en alminnelig samling både av barn, unge og eldre. – Derfor vil jeg henstille til alle lærere at dere om mulig samler barna og kommer marsjerende i tog med dem til kirke, og at alle dere andre slutter godt opp om gudstjenestene og fyller kirkene til siste plass. Det sømmer seg også på den dag å minnes dem som ga livet i Norges frihetskamp.

Om ettermiddagen vil det bli plass og anledning for barna og de unge til idrettsleker og annet som hører til, og eventuelt i den forbindelse en tale for dagen.

Det er ennå en ting som ligger meg på hjertet å nevne. Jeg ville gjerne at det om kvelden kunne holdes en fest på nasjonal og kristelig grunn i alle sokn. Jeg henstiller herved til menighetsrådene å overveie hvordan det best kan arrangeres. – La oss hjelpes ad til å gi dagen et rikt og rett innhold og feire den på sann og verdig måte.

A. V. (Arne Varden)

Du skal ikke slå i hel - med gasspedalen, 1967

Det er nesten nifst å åpne aviser om dagen. En blir så skremt av krig, forbrytelser, ulykker. Ulykker, ja. De som tenker framover, har rechnet ut at innen 1980 vil trafikkdøden ha krevd 10000 menneskeliv her i landet. Vi fester oss ved dødsulykkene og grøsser. Men nesten like ille er det jo at enda flere tusen – mange av dem barn og ungdom – vil være lenket til sengen eller rullestolen for resten av livet, kanskje med store fysiske smerter. Hva er grunnen til ulykken? Jo, i uhyggelig mange tilfelle skyldes den for stor fart. Og vi rister på hodet over ungdommen som er så uforstandig.

Men er det bare ungdommen som er det? Hvor ofte har vi ikke hørt voksne, respektable kristne mennesker komme med bemerkninger om hvor fort de har greid å kjøre bestemte strekninger, hvor sprek bilen er, eller hvor mange timer de kjørte i ett strekk uten å sove.

Jeg leste en gang i avisen om en mann som hadde kjørt strekningen Bergen – Vadsø på usannsynlig kort tid, - nesten uten å sove. Det ble framstilt som en bedrift. Mannen kom direkte fra bibelskolekurs!!

Tanken slo meg: Hadde han utført en bedrift – eller rett og slett en forbrytelse? Vedkommende måtte ha brutt mange trafikkregler for å greie det; og satte sitt eget, sine passasjerers og kanskje andre veifarendes liv og sikkerhet i fare ved sin kjøring. Slikt er ukristelig. Det er synd. Bibelen lærer oss at vi skal ha respekt for alt liv. Samfunnet har satt regler for vår oppførsel i trafikken. Det må bli en selvfølge for oss at vi retter oss etter disse lovene like fullt som vi forsøker å være lovlidige borgere ellers.

Måtte Gud hjelpe hver og en av oss til å være oss vårt ansvar bevisst hver gang vi setter oss bak rattet i en bil eller andre kjøretøyer. Det kan gjelde livet. Et barns liv. En mors liv. En fars liv. Det kan spare oss for samvittighetskvaler resten av levetiden.

”Vegfarende skal ferdes hensynsfullt og være aktpågivende og varsomme så det ikke oppstår fare eller voldes skade.”

Birgit Eikaas

Bønn i mattetimen, 1987

Herre, i dag regna jeg feil på et ligningsstykk. Det er ikke så uvanlig. Det var det som læreren sa etterpå, som var uvanlig. Det sa meg noe om Deg, Herre. Han sa: ”Jeg er sikker på at dere alle har oppdaga hvor vanskelig det er å finne sin egen feil, mens andres kan en gå rett hen og peke på”. Herre, jeg har så lett for å ”se flisen i min brors øye, men bjelken i mitt eget ser jeg ikke”.

Men, mattelæreren sa mer: ”det beste en kan gjøre når en ikke finner feilen, er å begynne helt på nytt med stykket”.

Takk, Herre, at Du er som en tålmodig mattelærer som lar meg begynne på nytt, og på nytt! Du har verdens største viskelær. Med det visker Du ut det gale. Takk, for at Du glemmer det som har stått på papiret, og Takk for at jeg kan be Deg om hjelp, så stykket får rett løsning.

Kirsti Evensen

JEG ER ...

Jeg er sterkere enn allverdens forenede armeer. Jeg har fordrevet flere sjeler enn samtlige nasjoner kriger til sammen. Jeg er mer drepende enn kuler og jeg har ødelagt flere hjem enn allverdens kanoner. Jeg alene kan hindre framgang av enhver art og ethvert framskritt. Jeg bringer åndelig ruin, fordervelse, og død. Jeg lurar over alt og alltid på mitt offer. Jeg arbeider skjult og i det stille. Jeg dreper kjærligheten til Gud og medmennesker. Jeg har vært hos deg, og jeg kommer igjen. Jeg er den sterkeste fiende, din ubarmhjertige fiende. Jeg er LIKEGYLDIGHETEN.

Løsning påskekviss

Skrift: I Nytestamentet mellom evangeliene og breva.

Apostlenes gjerninger

Bok: Luther utga en slik i 1529. Katekisme

Sted: To disipler møtte Jesus på veien dit, etter hans oppstandelse. Emmaus

Fange: Ble etter krav fra folket løslatt i stedet for Jesus. Barabbas

Hovedstad: Paulus skrev brev til menigheten der. Roma

Hage: Eden

Bygning: Jesus besøkte den første gang da han var 12 år. Tempel

Ord: «Så blir de stående disse tre: ---, håp og kjærlighet.» Tro

Løsningsordet blir da: AKEBRETT

Her trekkes tre vinnere ut som får en liten hilsen i posten.

Kjellaug og Ivar Kjensrud, Sigrid og Levor Haugen, Else Marit Dølvesæter.

Ole Christian Schrøder fra Norsk Orgelverksted har vært i kirkene i øvre del for å stemme orglene i disse kirkene.

Vi har pipeorgler i kirkene våre – altså ett tangentinstrument med piper, laget av tre eller metall. Lufta blir presset ut gjennom pipene for å lage lyd.

Iblant må pipene renses – oftest gjør kantor Anders dette på egen hånd, men iblant må vi ha hjelp utenfra. Sist onsdag fikk vi altså denne hjelpen – så nå skal alle 4 orglene i øvre del være klar for konfirmasjon.

Merkedager i livet

BAGN

Døyppte:

02.04.17 Mathias Hansen Amundsen

02.04.17 Sander Brateng

30.04.17 Axel Gautier Skavelden

Gravferdshandlingar:

07.04.17 Reidun Midthus

19.04.17 Ragnhild Asbjørg Berg

25.04.17 Anna Rundbråten

16.05.17 Brit Ludvigsen - urnenedsettelse

19.05.17 Lage Berg

19.05.17 Bjarne Dokken

23.05.17 Sigrid Listerud

23.05.17 Gudrun Magna Storbråten

26.05.17 Willemtje Brinkman Ensink – urnenedsettelse

30.05.17 Ingebjørg Pedersen

LEIRSKOGEN

Gravferdshandling:

28.04.17 David Mikkelsgaard

REINLI

Døyppte:

14.05.17 Leander Chabab Bøen

Gravferdshandlingar:

19.04.17 Erik Dagfinn Røang

26.05.17 Håkon Torsteinsbrend – urnenedsettelse

BEGNADALEN

Døpte:

09.04.17 Marie Bølviken Risberg

07.05.17 Martin Bordewich Strøm

HEDALEN

Døpte:

26.03.17 Nora Bakke Berg

16.04.17 Leona Bakke Gran

23.04.17 Vilde Ekvik

Gravferdshandling:

12.05.17 Ola Nordby

50 årskonfirmanter i Begnadalen

Fra venstre Kari Myhra , Anne Grete Bråten , Gerd Sevaldhullet, Steinar Kollsgård, Anny Bergsrud, Lars Eid , Edvin Øilund, Audun Andreasen, Terje Øimoen , Laila Bakke, Ole Arnt Myhre, Kjell Bråten og Signe Prest .
Ikke tilstede . Inger Grethe Grimsrud

Foto: Rune Stenslette

Søndagsmøter på Bagn bedehus

Kl. 19.00

3.sept.: Helge Hartberg

1. okt : Kari Helene Haugen

12.nov: Arne Anmarkrud

Sang og musikk, bevertning og kollekt til NLM eller Normisjon.
Alle er velkomne !

Hedalen menighet har en tid hatt frivillig klokkestjeneste. De tre som har delt på tjenesten har vært Anne Eide Jordet, Grete Skogly og Eldor Bråthen.

Grete Skogly har bedt om å få fratre fra denne jobben, og menigheten har vært så heldig å få to nye frivillige klokkestjerner, Anne Britt Omsrud og Kirsten Greaker Heimestøl.

Vi takker Grete for god innsats i tjenesten og ønsker Anne Britt og Kirsten lykke til med sin gjerning for kirken i Hedalen.

Vi oppfordrer leserne til å bidra med stoff eller tips om aktuelle saker. Frist for innlevering er 5. September.

Vi er her alltid. Også i sommer.

GI EN SAMTALE TIL EN SOM TRENGER DET.

Send sms **ALLTID3** til 2160 (150,-)

Kontonummer: 7011 05 20067

KIRKENS
SOS
kirkens-sos.no/ho

Velkommen til kyrkje

18. juni, 2. søndag i treenighetstiden

Matt 3, 11-12 Johannesdåp og dåp med Ånden
Ingen gudstenester i Sør-Aurdal

25. juni, 3. søndag i treenighetstiden

Luk 14, 15-24 Det store gjestebudet
Hedalen kirke kl. 11.00:
Gudstjeneste. Signe Kvåle.
50 årskonfirmantene deltar.
Takkoffer til Pilegrimsvegen i Valdres.

Bagn kyrkje kl. 18.00:

Kveldsmesse. Signe Kvåle.
Takkoffer til Pilegrimsvegen i Valdres.

2. juli, 4. søndag i treenighetstiden

Mark 10, 17-27 Jesus og den rike mannen
Reinli stavkyrkje kl. 11.00:
Høgmesse. Tore Samuelsen.
Takkoffer til Veståskapellet.

Leirskogen kyrkje kl. 18.00:

Kveldsmesse. Tore Samuelsen.

9. juli, 5. søndag i treenighetstiden

Matt 7, 15-20 Falske profeter
Hedalen kirke kl. 11.00:
Høymesse. Signe Kvåle.
Takkoffer til ACTA-barn og unge i Normisjon.

12. juli

Hedalen kirke kl. 19.00:
Sommerandakt.
Turid og Erling Pettersen.
Ingrid og Knut Lundby.

16. juli, Aposteldagen/

6. søndag i treenighetstiden

Luk 5, 1-11 Peters fiskefangst
Bagnsbergatn kl. 11.00:
Friluftsgudstjeneste med dåp. Signe Kvåle.
Ta med kaffe, kaffemat ordnes.

23. juli, 7. søndag i treenighetstiden

Luk 15, 1-10 Sauen og sølvmynten
Skrukkefyllhaugen i Vassfaret,
Hedalen kl. 12.00:
Friluftsgudstjeneste med dåp. Signe Kvåle.
Henning Andersen, fele.
Mulighet for vandring fra Bjørke kl. 10.30
til Skrukkefyllhaugen.

29. juli, Olavsdagen/ Olsok

Joh 12, 24-26 Hvetekornet
Reinli stavkyrkje kl. 19.00:
Olsokmesse. Vikarprest.

30. juli, 8. søndag i treenighetstiden

Matt 6, 19-24 Det udelte hjertet
Veståskapellet kl. 11.00:
Gudstjeneste. Vikarprest.
Takkoffer til kapellet.

6. august, 9. søndag i treenighetstiden

Matt 11, 28-30 Jeg vil gi dere hvile
Hedalen kirke kl. 11.00: Høymesse. Vikarprest.
Takkoffer til Kirkens fengselsarbeid.

13. augsut,

10. søndag i treenighetstiden

Luk 5, 27-32 Å kalle syndere til omvendelse
Leirskogen kyrkje kl. 11.00:
Gudstjeneste. Vikarprest.

20. august,

11. søndag i treenighetstiden

Matt 23, 37-39 Som en høne samler kyllingene
Reinli kyrkje/kapellet kl. 11.00:
1. klassesgudstjeneste. Vikarprest.
Utdeling av 6 års bok til Reinli, Bagn og Leirskogen.

27. august,

12. søndag i treenighetstiden

Luk 15, 11-32 Sønnen som kom hjem
Begnadalen kirke kl. 11.00:
1. klassesgudstjeneste. Signe Kvåle.
Utdeling av 6 års bok.
Takkoffer til ACTA-barn og unge i Normisjon.

Hedalen kirke kl. 18.00:

1. klassesgudstjeneste. Signe Kvåle.
Utdeling av 6 års bok.
Takkoffer til Barnevakten.

3. september,

13. søndag i treenighetstiden

Matt 25, 14-30 Talentene
Bagn kyrkje kl. 11.00:
Gudstjeneste. Signe Kvåle.
Utdeling av 4 års bok.
Konfirmantpresentasjon.
50 års konfirmanter deltar.
Takkoffer til Barne- og ungdomsarbeidet i Bagn menighet.

10. september, Vingårdssøndag/

14. søndag i treenighetstiden

Matt 20, 1-16 Arbeiderne i vingården
Veståskapellet kl. 12.00:
Tomasmesse. Tore Samuelsen.
Takkoffer til kapellet.

Hedalen kirke kl. 18.00:

Kveldsmesse. Signe Kvåle.
Konfirmantpresentasjon.
Takkoffer til Sjømannskirken.

17. september,

15. søndag i treenighetstiden

Matt 7, 24-28 Huset bygd på fjell
Ingen gudstenester i Sør-Aurdal

Fredag 22. september

Begnadalen kirke kl. 18.00:
Jaktmesse. Signe Kvåle.
Konfirmantpresentasjon.
Takkoffer til Begnadalen menighet.

24. september,

16. søndag i treenighetstiden

Mark 7, 31-37 Jesus så til den døde: Effata
Leirskogen kyrkje kl. 11.00:
Gudstjeneste. Tore Samuelsen.
Utdeling av 4 års bok.
Konfirmantpresentasjon.

Reinli kapell kl. 18.00: Kveldsmesse.

Tore Samuelsen. Konfirmantpresentasjon.

1. oktober, 17. søndag i treenighets-tiden

Joh 11, 17-29 og/eller 30-46 Jesus vekker opp Lasarus
Bagn kyrkje kl. 11.00: Høgmesse. Signe Kvåle. Takkoffer til Bagn- og Reinli sanitetsforening.

8. oktober, 18. søndag i treenighets-tiden

Matt 8, 14-17 Jesus helbreder Peters svigermor
Ingen gudstenester i Sør-Aurdal

15. oktober,

19. søndag i treenighetstiden

Luk 20, 45-21,4 De rikes selvhevdelse og den fattige enken
Hedalen kirke kl. 11.00:
Gudstjeneste. Signe Kvåle. Utdeling av 4 års bok. Takkoffer til UNICEF

Det tas forbehold om at gudstjenestelisten kan endres. Følg med i avisa Valdres og nettsidene i kommunen.

MENIGHETSBLAD FOR SØR-AURDAL

Utgevar:

Sør-Aurdal kyrkjelege fellesråd

Redaksjon:

Signe Elisabeth Kvåle
Liv Barbro Veimodet
Toril Grønhaug

Bagn: Bjørg Ingrid Brenno
Leirskogen: Mikael Sørbøen
Reinli: Åse Østgård Hagen
Begnadalen: Rune Stenslette
Hedalen: Eldor Bråthen

Menighetsbladets kontonummer:
2320 17 79723

Trykk: Land Trykkeri AS